

„Lagiermika” w przynięsionych oborasach pracy w Zjednoczonej

1. Dacie osobiste. plut. Irol Oreston, podofic. zabr. K. O. P. 1932 r. zonaty.

1392

REFERAT HISTORYCZNY

2. Sposob dostawienia do Rosji.

Na rozkaz pułk. Smiatkowskiego, d-eg K. O. P. Giszbotie wraz z pułkiem przekroczym dn. 21. IX. 1939 r. granic polsko-Łotewskich w m. Żeligole. Władze Łotewskie rozbroiły nas i internowały. W dn. 28. VIII. 1940 władze sowieckie po kasein Łotwy zabraly nas i wyrzuciły nas do Suolewiskij Obs. Żeluzowski rejon. Tam trzymiano nas w kwaterach i carar przystępić do badania.

3. Metody badania i torturowania w okresie śledstwa

Byłem badany przez władze NKWD sprawujące swoje czynności w Żeluzowie. Stosując następujące metody:

a) wzywając do wskazanania prawdy, co najmniej „winię”, a nawet spomocując eadherente uwolnić

b) męstwiancia w noży, budząc ze snu, i trzymając na męstwianciu po kilku godzin. Podczas męstwiancia ualierat są przas staci, a silne światło elektr. (około 500 omiec) powodowało szybkie uśpienie.

c) bicia po twarzy posiadaniem, od czego tak, że w ten sposób wybito mi 2 zęby. Za to

4. Wyrobawienie rozoruć, sposob ogłazania wyroku. Aktu wskazanania

mi nie dorzeczono, rozprawy nie przeprowadzono, lecz wydało orzeczenie karne rozoruć, mocy którego zostatem skazany na 8 lat ciężkiej roboty, że to, że strzyżem w Rosji Polskiej. Odpiśnię orzeczenia karnego nie dorzeczono mi, jak również nie dawo wglądu w zebraany materiał „obserwacyjny”.

5. Życie w przynięsionych oborasach pracy.

Miejscie i teren. Żeluzowo, Murumaisk, półwysp Kolski, Archangelsk i Sierdal. Śmiechra, miejscowości (zaliczając od miejsca pustynia Kaimenna (półw. Kolski), wreszcie jedual miliardy Kaimarow i wosłowie kszepozjedli murnek.

b) warunki mieszkaniowe: w Żeluzowie - w strajni, a w pozostałych miejscowościach - bez budynku. Spanie na ziemi, posiadły być zebraany wnos, okryciem - własnua odzież.

c) Odżywianie. W Żeluzowie - 700 gr. chleba i 2 rary supy w ilości 3/4 litra. Żyła była z nasy, byki ziemniakow, gotowana na rybie. W półw. Kolskim - 200 gr. chleba i równocześnie k. rary supy z raronj

- 2-
- luzki, byde otras
- d) warunki pracy. Praca przy budowie drogi w terenie skalistym (półm. Holstki) lub gminnym (Zielonka) bez wyposażenia (dla wzięcia od pracy) : bez względu na deszcz, śnieg, słońce lub wiatr.
- e) Norwicz praca. Norwicz ustalonych nie było.
- f) Czas pracy : w Zielonce 8 godz., na półm. Holstki - 12 godz. na dobę
- g) warunki odciążenia. Odmuślanie : 1 paraż bieliemy, kamieszki ratonauz i wsta-
waćci, watawauz spodnie i watawauz oapke i ostous iu usy. i obu-
wia iue otrymawauz nie.
- h) warunki higieniczne i sanitarno. Pouso lekarsha skadato się z dobrych
szachowauz, olynateli polshiej, lece lekane nie posiadali dostatecznej
ilosci srodkow lekownych, zapobiegawczych, czy też derzypulcowych.
Prak kopielu spowodowauz brud i wielkie cawseuie
- i) Rozrywki i życie kulturalne. Zadue
- j) L. G. uosio z Krapen. Moe uiatu - raduz, borau rodu:ua byto wymie. ua.
- k) wyzagrodzauie - Zadue.
- l) Slosunek bracki uachowypozel do Polakow byt bardzo szty i wogile
odlousuie iis do nas byto wrozie
- m) Suterleluosie w sotte. Strusielka pouzllamo, p'ernij jeduati ducia a
uapwiskra ps uowlousuie ua.
- n) Propaganda komunistyczna. Co drugi dzien wysinielauo folm
o losiej propagandowo - komunistycznej oraz 3 razy w tygodniu
urkings, na ktorych restawiauo sity L.S.R.R. i "bessilousiej" Paisstra
Polshiej, przedstawiauo sluchaszom "dgersuie" umieszrosiej narodonyel
pnoz wiadre polshie, uwydaduiau "niesprawiedlousie" Regdu Polshiej
w slosunku do Ukraiow, bscuorussow i zydw, oraz wiele innych
tematow. Udaraduiamo, ie Polshi pui nie bydzie nigdy, a uadto Kry-
lykowanio b. Regd. Repltoj. Sta pmykladu pmytoez, ie wydawauo
brosurs, w ktorej przedstawiau, jak Qeu. Sikorshi pozostawt luty i szaly
i warszawie, osnawiceni i oapke w re Fraiej, ucioka dalg jakous
goiowicau, popmer ktory byt uapi "i teraz dokad?" Albo druga
brosura ilastrowana: Churchill w obowuie setabu i generatow na trybu-
nie, obok nich wojsho augielolue bote i pniejane baqustauu somec-
kiep iotdaetwa.

1392

J. Kollontaj

69